

ТЫЗЭКЬОТМЭ – ТЫЛЪЭШ!

Адыгэ Голос адыга

Макъ

1923-рэ ильесим
гъэтхапэм
къышегъэжъагъэу къидэкы

№ 200 (22170)

2020-рэ ильес

БЭРЭСКЭЖЬЙИ
ШЭКЮГҮҮМ и 11

ОСЭ ГЪЭНЭФАГЪЭ ИИЭП

къыхэтүүтыгъэхэр ыкы
нэмикі къебархэр

тисайт ижъугъотштых

WWW.ADYGOVOICE.RU

6 +

Адыгэ Республикаем и Правительствэ иғъээзет

Адыгеим и Лышъхъэ АПК-м инвестиционнэ проектыр зэрэцьпхыращырэм нэIуасэ зыфишIыгъ

Зигугуу къэтшыгъэ предприятиер пхъэшхъэ-мышхъэхэмрэ хэтэрикхэмрэ переработке шыгъэнхэм, пхъэшхъэ-мышхъэхэм якъыдэгъэкын, хэтэрикхэм ягъешшолун афэгъэзаг.

Джааш фэдэу мы предприятием Ѣылаа Адыгэ Республикаем мэкъу-мэшымкэ иминистрэу Къуанэ Анзаур, Адыгэ Республикаем экономикэ хэхьоногъэмрэ сатуумрэкэ иминистрэу Шэуджэн Заур, Мыекуапэ имэрэу Андрей Гетмановыр.

ООО-у «Комплекс Агро» зыфиорэм игенеральнэ директорэу Александр Денисовым цеххэм IoF зэрэшэрэр къарагыгъэлэгъугъ, технологическе процессыр зэрэкорэм къите-гүшүүгъагъ. Ильэс 22-рэ хъугъэу предприятием IoF ешэ. Мыш IoFшлэпэ чыпэ 300 фэдиз Ѣызэхэшагъ, республикэм Ѣыл-псэухэрэм лэжьэпкэ дэгъу ащ къыщаахъа.

Ильэс къес ООО-у «Комплекс Агро» зыфиорэм продукции лъялкэ зэфэшхъяфхэу тонн мин 15 фэдиз къыдегъэкы. «Бабушкино лукошко», «Фрум-ка», «Тема» зыфиорэм товархэй

ыкы нэмикхэу мыш къыщидагъекхэрэр хэгъэгум ишьольыр пстэуми, іэкыб къэралыхъэм ащищхэм алаеклаахъа.

Адыгеим и Лышъхъэ предприятием хэхьоногъэ ышынымкэ амалэу илхэр зэргэшшагъэх. Компанием ипащхэм зэральтиэрэмкэ, производствэм зыкъезыгъэлэтыгъэр аар. Джы-

дэдэм къэлэцыкы шхыныгъохэр къыдээзгъэкырэ линиер атлүүгъ, зы сыхватым къэмлэнэ 6000 ащ къыдегъэкы.

Александр Денисовым къызэриуагъэмкэ, 2019-рэ ильэсийм къыщегъэжъагъэу инвестиционнэ проектыр пхыращи, Италиемрэ Испаниемрэ оборудование дэгъу къащащэфыгъ. Сомэ миллиони 130-рэ хүрэе

Адыгеим и Лышъхъэу Къумпыл Мурат республикэм ипредприятие пэрытхэм ащищэу ООО-у «Комплекс Агро» зыфиорэм иоффшэн зэрээхийшэрэм, ар зэрагъеклэжьгээм нэIуасэ зафишыгъ.

инвестициехэр проектым хальхьагъэх. Ащ Ѣызэу сомэ миллион 55-р фэгъэктэнгъэ зиэ инвестиционнэ чыфэу Ѣыт. Урысые Федерации и Правительствэ иунашьюу фэгъэктэнгъэ зиэ чыфэхэр мэкъумэшым Ѣылажъэхэрэм ятыгъэенным Ѣыллагъагъем диштэу ар къафыхагъэкыгъ.

Адыгеим и Лышъхъэ оборудование иякээр зэргиэлэгъуу, ООО-у «Комплекс Агро» зыфиорэм иоффшэн осэшу къиритгъ. Къэралыгъо іэпүүлэгъур къызэфбэгъэфедээ, предпринимательствэм зебгъэушомбгъун зэрэлжээштимкэ ащ Ѣысэшхүхэр къегъэлэгъо.

«Экономикэм хэхьоногъэ ёгъэшшыгъэнэм тэркэ мэхъанэшхо ил. Цыфхэм ящыкыгъээ товархэр нахыбэу предприятием къыдагъэкыхэ тшлонгъу. Ащ даклоу нэмикі отраслэхэми хэхьоногъэ ашыщт, бэдзэрхэм гъомылэпхэ лъялкэ дэгъухэр бэу къарыхъащых. Къэлэцыкы шхыныгъохэмрэ цыфхэм япсау-

ыгъэ иғъэпштэнрэ афэгъэхыгъэ зыхыкүэ, анахъэу ащ мэхъанэшхо ил. Республика хэбзэ ѡшхъэтхэр ООО-у «Комплекс Агро» зыфиорэм фэдэ предпринятие пэрытхэм іэпүүлэгъу афэхъуным сидигъуу фэхъазырх. Коронавирусым лъяшзуу зызышишъомбгъугъэ лъяхэзийн къэралыгъо іэпүүлэгъуу аратыхэрэм афэдэхэр арагъэгъотынхэм ипащхэрэх фэхъазырх», — къыхигъэшыгъ Къумпыл Мурат.

Адыгеим и Лышъхъэ Адыгэ Республикаем мэкъу-мэшымкэ и Министрствэ, Адыгэ Республикаем экономикэ хэхьоногъэмрэ сатуумрэкэ и Министрствэ, къалэм япащхэм пшъэрэиль афишыгъ бизнес цыкъумрэ гуртымырэ япроизводствэхэр аягъеклэжынхэм клаагъэгушунхэу.

Адыгэ Республикаем и Лышъхъэ ипресс-къулыкъу Сурэхэр А. Гусевым тырихъгъэх.

ШІУШІЭ ІофшІэным къахигъэшыігъ

Красногвардейскэ районым щыпсэурэ Марина Котовар Урысые шүхъафтынэу «МИР» зыфиорэм иедзыгьоу «Здравая инициатива» зыфиорэм ифиналисткэ хъугъэ.

Зипсауныгъэ амалхэр зэ-
щыкъогъэ кілэцыкluхэр щы-
Іеныхъэм хэгъэгъозэгъэнхэм
фэгъэхъыгъэ проектэу ытхы-
гъэмкіэ ар зэнэкъо��ум хэлэ-
жьагь. Унагъом ыкі кілэцыкluхэм
социальна Іэпүїгъу
ягъэгъотыгъэнымкіэ Красно-
гвардейскэ шъольыр гупчэу
«Доверие» зыфиорэм Маринэ
IoF щешіл. Аш гүшүїгъу ты-
фэхъуугъ, проектым ыкі нэ-
мыкі шүшіл IoFшіэнэу зэри-
хъэхэрэми ар қыатедгъэгүшы-
лал.

— Мыщ фэдэ зэнэкъокъу

зэршыңыр эртегээс письмэр тигупчэ кыфекүагъ, — кье-lyате Марина Котовам. — Ар сшоғышэлгэйон хууи, къэбарэу пылтыр зэкэ зээгэшлэгэ ыкчи кэу къежээрэ пстэуми сахэлажээ сухабзэти, сипроектэу «Мульттерапиер» аац згэхьыгъ. Ар зыфэгъэхыгъэр гупчэм зышяяэзэхэрэ сэкъатныгъэ зинэ е зипсауныгъэ амалхэр зэшыкъогъе кэлэццыкүхэм алае пластилин анимацием елхыгъе студиен зэршырагъаджэхэрэр ары. Кэлэццыкүхэм ежье жырыреу мультфильмыр зыфэгъэхыгъэштыр къаугупшысы, лыххужьхэр ааш хашыкъых ыкчи телефонымкэ тырахызэ зэхагъицжых.

Ильэс къэс пластилин анимацием истудие зиспауныгъэ амалхэр зээцыкъогъэ ыкыи сэ-къатныгъэ зинэ кілэцыкыу 500

фэдээ щеджэ. Ахэр республи-
кэм ичылпэ зэфэшьхяафхэм
къараащыхашь, мэфэ 18-рэ гуп-
чэм щэлэх, ильээс 4 — 18
аныбжь. Мы уахьтэм нэбгырэ
22-мэе реабилитациер akly.

Зигулы къэтшыре пшъешэе губзыгъэр щылэнгъем чанэу зыкъицьзгъельтъаюхэрэм ащищ. Ар гупчэу «Доверием» иволонтер отряд ипащ. Зипсаунгъэ амалхэр зээшкъоғъэ ыккү сэ-къатныгъэ зилэ кіләцкъукъухэм алае ильяс къес шүшлэ юф-тхъебзэ зэфешъяфхэр, мастер-классхэр зэхещэх. Икыгъэ ильэсым Маринэ ипроектэу «Волшебство с доставкой на дом» зыфилоу ыгъэхъазырыгъэр шукіе сабыйхэм агу къинэжыг. Творческэ программэ агъэхъазыри, Лыжъ Щыргу-кыимрэ Ос Пшъашъэмрэ яшъуашхэр ащиygъху унагъохэр къакъухъагъэх. Джаш фэдэу, проектэу «Православное волонтерство» зыфиорэм Маринэ икіещаку, ащ ильяс псаум юфешлэ. Ильэситу хъугъэ ипроектэу «Семейный помощник» зыфиорэр зыпхырашцирэр.

— Аш ишшэрыльыр волонтерыр е гупчэм илофышэ сэкъатныгъэ зиэ кэлэцыкүр зыщыпсэурэм клон, охътэ гъэнэфагъэрэ льыпльэныр ары, — elo Маринэ. — Мафэм сыхъатыр 16-м нэс творческэй

сабыим тоф дэтэшлэ. А уахь-тэм къыктоц! янэ зигъэпсэ-фын, тучаным клон ельэкты. Зы бзыльфыгъэхэм ащыц тхьацу хэкіхэм ятьэжжэн фежьяга, ахьщэ тедзэ къыгъэхжэн амал илэ хъугье. Мы проектым рес-публике мэхъянэ илэ ышыгъ Адыгэ Республикаэм социаль-нэ товшлэндикэ ыкчи хэхъоныгъэмкэ и Министерствэ. Зэкэ районхэм ащылэ комплекснэ гупчэхэм мыйр ащыпхыраши.

Джащ фэдиз шүшнагээй илэр ары ушхъагыу фэхүүгээр Марина Котовар зэнэкъокъум хэлжээным. Ащ daklou, нэмыгкI проектэу кытрагхыл! Эштхэм зашигъэгъозэныр имура-дагыг ыкын шүүгээ къэзитырэ-лофтхъабзэу адрэхэм зэхащэхэрээр зэригъэльгүнхэу фэягь. Ахэр нэужжым Ѣынэнгъэм шыпхыришынхэр игүхэль.

Шұхыафттынәу «МИР» зы-
фиорэр ильес къес зәхащәре
зәнәкъокбы. Социальна гүкъекі-
хәр ықи обществәв хәхъонығыз
ышыным фәйорышшәре проект-
хәр къезыугупшысырә ңыф
чанхәм якъыхәгъездын фәйоры-
шә. Мы ильесым Урысыем
ишъольыр 70-мә ықи дунаим
икъералығы 17-мә ялтыклохәр
зәнәкъокбум хәлажъәх. УФ-м и
Общественнә палате, Санкт-Пе-
тербург ныбжықыз политикәм-
кіз ықи общественнә организа-
циихәм зәпхынығыз адыраяз-
нымкіз и Комитет, социальнә
хыттыю ВКонтакте зыфиорэр
миш икъашақ.

мыщ икәшшаклох.

Мы уахтәм күэуххәр зәфа-
хысызъякыых. Шәкігүйм и 13-м
текіоныгъэ къыдәзъыхыщтхәм
мәфәкъ шыккәм тетәу ағегушо-
нити.

ІЭШЬЫНЭ Сусан.

ЧЭ ЗИМЫІЭ хъарзынэш

Къокыпәм щыпсәурә лъэпкъхәм яискусствәкә Къэралыгъо музейм икъутамәу Мыекуапә дәтыр зызэхащагъэр мыгъэ ильяс 35-рә хъугъе.

Чъэпьюгум и 28-м 1985-рэ ильэсүм СССР-м культурэмкэ и Министерствэ инашьокэ ар Мыекъуапэ къыщизэйуахыгъаг. Аш къяшакло фэхъуగъэр зэлъашшэрэ археологу, а уахътэм мы музейм культурэмкэ ыкын ижьыре искусствэмкэ иотдел ипащэштыгъеу Александр Лесковыр ары. 1981 — 1988-рэ ирэвэл, ижүүцүүд яшын ныгээ илоф шхъяэ хъуగъэ. Ильэс 35-м Ѣищэу ильэс 23-м Кушуу Нэфсэт музейм ишац. Нэмыкхэм къаҳэзигъэшүү музейм брендипл илэу ашельйтэ.

ильэсхэм Кавказ археологическэ экспедицием ишацэй аш юф ышлагъ. Зэшүаҳыгъ юфшэнхэм яшүағъэлэ тиэрэ кыпэу я VI — IV-рэ лэшшэгъухэм япхыгъэ пкырыгъо халамэтхэу мыутэ лъепкъхэу Темир Кавказым щыпсэущтыгъэхэм якультурэ кызылотыкыыхэрэр къагъотыгъэх.

Непэрэ мафэм музейм ихъар-
зынэш культурэм ыклы искус-
ствэм ялкыыгьо зэфшэхъяа-
хэй япчыагъэкэ минипшым
фэдиз чэль. Зэшхъяа гүусэхэу
Кушыу Аслъанрэ Нэфсэтрэ ащ
игъэпсын, изэтеуцон яышы-
ныгьэ илоф шъхьаа хъутьэ.
Ильэс 35-м щыщэу ильэс 23-м
Кушыу Нэфсэт музейм ипащ.
Нэмыхыкхэм къахээзыгъэшэу
музейм брендингл илэй ащ

Апэрэмкіз — Улапә кыща-
гъотығъе шышъхъе зышшот ты-
жыын ритонэү «Пегас» зыфило-
рэр. Пкызыгъо шьыпкъэр Москва,

гъэкъокып!э музей зыч!эт
нэужым ар Мыекъуап!э музей
и Темир Кавказ къутамэ къа-
рагъяшчжыгъ ыкы непэ изэ-
лухыгъе къэгъэльэгъуап!эхэм
ахэт.

Ящэнэрэмкэ — зэльашээр модельэрэу, Iепэлсэү, Адыгэ Республиктэм күльтүрэмкэ иза-служенэ Ioфышэу, искуствэм-кэ Адыгэ Республиктэм и Къэралыгъо премие илауреатэу СтлашьЮрэ илэшэгъэ байхэм, льэпкь шуашэхэм атешыкыгъэ шьоша хъадаматхэм якъягъэ-

Япплэнэрэ брендыр — Япониен кырыхыгъе чэрэз лъэпкъэу сакурэр, адигэ къужыэрысэ ыкыны мылэрьсэ чынгхатэхэр музейм ишагу, Күшү Нэфсэт игукъекыкъэ, зэрэщаатысхыагъяхэр ары.

А зэптэум музей иофишлэхэр лъешэу рэгушхох. Ау етланы мыгъэрэ ильзэмэн зы гъэхъэгээ ин къадэхъугъэу хагъэунэфыкы — грантэу кырахыгъэм иштуагъэклэ Урысыем ыкли Тыркуем ашыпсэурэ адигэхэм якультурэ, яискусствэ, анахъэу сурэтшыным ыльзэныкьоклэ ягъэхъагъэхэм зэфэхысыжь языгъэшышт проектышко зэштуахыгъ. Аш фэшыклэ шэныгъэлэжъэу Алла Соколовар (ары профектым иавтор) ягъусэу, музей иофишлэ нэбгыриш — профектым ипащэ Сулейман Фатимэ, музейм ипащэ игудээзэу Къуекъо Жаннэ, научнэ иофишлэ шъхъаэу Хъяакло Ларисэ Тыркуем зэдэклогъагъэх, Кавказ культурэ фондхэм япашхэм, адигэ суретышлээрихэм алыклагъэх. А зэптэум нахь игъэклотыгъэу тикъыкльыклюрэ тхыгъэ тыкъыщытегу щылэшт.

ТЭУ Замир.

КЪУЕКЪО Асфар

Шы Іехъогъу

Цуамыкъо Долэт фэсэхты

Ошъо чапэр чым къызщехрэм дэжь,
Ямыдэжьыми, шы Іехъогъур макло.
Сыда клоэр, хэт ышлэн зыфаклоэр?
Аш икуаклэ бэрэ о уегъэгумэкъы.
Огумэкъыш, шыльэмекъе дэгур,
Шыльэмакъеу лукотыжъэр угу пхырэкъы.

Щызэблэкъы Ӏаджи гум, къыщэкъы,
къыщэхъу,
Къыщэхъу орэд ныкъо къаю гукъаор,
Аркъэнэу пшъэм жы къиримыгъашу.
Зэльежъагъэх шыхэр тыгъэм икъохъу,

Сыд къогу зыздагъээштыр, сид ягъогу?

Зэгъогогъухэр мэхъух шы Іехъогъу,
Шы Іехъогъум хэтыр сид фэдиз?
Гум щизэу шы Іехъогъоу уикласэм,
Уиклэсэ тэгу — насып, пээгу ифэбагъу,

Уигуфэбагъеу уагъэшыгъэр дылкоых.
Уигуфэбагъы хэтих чэмьди, тхууаты,

Узщытхъеу, уякъесмэ зэ ушъ-ушъеу,
Зэ ухэушыкъеу, зэ клоироу,

Зэ хапкъеу о бэрэ уарычагъ.
Къэбгъечагъэр зэкэц уицкъугоу,

Уицкъугоу ипсихо Ѣыгъэпкъыгъ.
Ау сид гукъэкъы шы Іехъогъур езщэжъагъер,

Тыгъэхъэжъоу зыгорэ чапэм щэкъуатэ —

Мэклиятэ шы Іехъогъур, уеджэ о угуда-
иу,

Уголэнба, шыузэшыщу къешхууыгъ!
Угу зидихъижърем фэдэу чапэм икъу,

Тэ клоэр — шы лъэмакъе дэгур
уиджэуап...

«Шъуклэдэуки зэ, — оло, — шыльэмакъе къышъоуа?

Шиту къызэдэчъе, чым теубгъуагъеу
мэбыыхъ.»

Мэбыыхъ мыхэр, чэщи ялэп, мафи
ялэп,

Ялэ закъор ягъогуш, аш Ѣызэпачъэх.

Зэпачъэх, ау хэт, къыпкъехъаштыр
алэ,

Ылэ иштырэш шы фыжъа, шы шуцла?

Шуцлэр гукъанэм иш, фыжъир —

гушуагъом,

Угушошта е гукъанэм уихъища,
пшэрэп.

О пшэрэп яз теклощ, Ѣебзашэу
къебыыхъ,

Щэбыыхъ гъашлэм, къэзгъеууунхэ зи
щымы.

«Тхъапшрэ сыйшишт, — оупчэ, —
ильса, мафа,

Симафэ шы Ѣуцлэу, фыжъеу хэтыр
сыд фэдиз?

Сид фэдизэр чээштыхъ шы шуцла, шы

фыжъи,

Шы фыжъа, шы шуцла апэ къыскъехъаш-

тыр?

Джаущтэу зэпачъэх уимафэхэр, лъэ-

къуатэх,

Лъэкъуатэх Іехъогъур чапэм зэреклурэм

фэд.

Ау ош фэдэлмэ онэгур зэ аубыты-

гъэмэ,

Къэууубытыхъхэмэ улыш, урихъы-

лаг...

Апэр осыр

Апэр осыр къефэхы огум,
Къефэхы шъабэу, къинэс нэгум.
Чыгум щэтэсисьш, егъалэ Іегур,
Фыжъибээ осэу ефапэ лъегур.
Къимафэм ышыгъеэш джэгу,
Нахъ регъэкъоты ичэгү.
Зеэтыш, еухъите огур,
Пкъыхъапэр джы Іешкэ нэгү.
Зыкъыхъытагъэмэ огум,
Джыри шуцлэп ынэгү.
Сабыир ебакъошь пчэ лъегум,
Осыцлэр реубытэ ылэгү.

Пчэдыхъ

Мэзы Ӏапчъэр пщэсым Ѣесы,
Пчэдыхъыпэу мафэр къэхъугъак.
Чыгыг шъхъапэм пщэсир нэсэ,
Мэзы члэгъыр чъэпы закл.
Тыгъэбзийхэр чыгум къызыщэкъхэм,
Пщэсым машлор къыкъенагъ.
Хъбо-пшао губгъо нэххэм,
Бзыхъэр бзыухъу къыринаагъ.
Атэкъэжъям къуаджэр зэпигъаджэу,
Чэтэш къуапэм макъэр къышишыгъ.
Сызыщыщу гупсэу сиэ къуаджэм,
Пчэдыхъ нэфыр мары къышишыгъ.

Бжыхъэ

Титло язэу хэта
Гъогум Ѣыгъошагъэр?
Сыпукъэнэу джыри къэта —
Тыдэшира уильягъо?
Огъа, ошха?
Сид уигуклай, сидах?
Къеса, къещха?
Гугъэр орыкъе сшомах.
Хъугъэр сэшэ —
Титлыкни тилажь.
Гугъэр, ошла,
Хэткъи лепэзэл.
Непэ огум, бжыхъе нэгум
Дунаир зэльиубытыгъ.
Сыда Ѣыхъурэр пшъешъе бгъетум?
Сызыухъирэр орыкъе сигугъ.

Бжыхъэжъ уай

Тыгъэбзийхэр Ѣызэпакъхи огум,
Жъохъохъчхэу чым къытетэкъуагъэх.
Зэуж итхэу къэгъагъ лъэгум,
Жъым ылэтихи, зэльтирихъыжъагъэх.
Аш ылж псы ткъопсыцэ цыкъухэр
Щыгъяжъыу ошхым зэпишлэгъэх.
Мэфэ огум итгогу лъэгум мыкъухэр
Чыгу шъхъашъюм къызызэхшишлэгъэх.
Аш ылж жыгъэр хэгубжыки,
Чэрэз чыгъыр лъэгум Ѣиутыгъ.
Аш фэдизэу къыфилтыгъэп мыкъи,
Сыда тхъэпэ цыкъухэр пиутыгъ?

Хэти игугъэ ыгу къыщэкъы...

Щыгъынэгъэр Ӏаджэуи зэхэт,
Тызхэт-къытхэтмэ тэри тафэд.
Тафэд тэлэми, тэлкъу тызэтекъы,
Къыхъекъы тэш фэдэ къыттекъи.
Къыттекъы, къыттечъы, лъэкъуатэ,
Мэклиятэш, нахъ лъэшэу къирэу.
Къирэу, емыгъехым ишыгъачэ хэт,
Зыхэтимэ ашпэе къуагъэу елтигэ.
Ау итголытэ нэсигъэп, ышлаагъэп,
Умышлэрэм Ӏаджи уегъэппэхъу,
Лъэхъу-лъэшшэу ылэкъе зэчээм,
Зыхъыгъехэр зэхэтэу къэнагъ...
Укъызэфенагъэмэ, унах эзэт,
Къыпхэти, узхэти ыуаса ольгэгъ.
Дэгъу, тэлэ, тызхэтэн тиэ, тычыл,
Чылэр унэгъо цэрицэу зэхэс.
Тызхэси, къытхэси тэркъе зэфэд.
Ош фэдэм цыфыгъе хэльмэ уишхэп,
Щхэпс хэмэйлэу зи дунаим Ѣызэп-

кирэп.
Къэкъы гум бэрэ — чылэм ушыщмэ,
Узшыщмэ сыйдигъу ахэт, афэсакъ,
Сакъ, умысакъеу чылэм уепэгэкъимэ,
Узэлгээкъирэм урэгъэпсихъиш, хабээ.
Хабээ зыхэмэйл Ѣылэп, дунаир аш
рэкъо.
Тырэкъо тэри, хабээр тибзыгх.
Тихъупхъацэ аш бэрэ къыхъекъы,
Ау къыхъекъы къыттекъи зышошлэрэм
Къышошлэрэр ишошлэу егъашэ.
Игъашэ хъаолуу Ѣыгъеу Ѣелэ,
Или, имыи ахэкъыжъы джаущтэу...

2

Джаущтэу, сикъош, макло дунаир,

Узфаэр зэкэе ренэу къыбдэхъурэп.
Къыбдэхъу пшошыгъэр нэпхэзэу,
Ихъыты уигугъе ылъахъэу мэхъу.
Тыдэхъумэ, тильягъо тыдэхъу
Джащ къыщиддэхъ, ауж тыкъенэ.
Тыкъенэш, тигугъе гум тыкъыренэ...
Тыкъенэ, ау ылэ къотагъеу джы хэт,
Хэт тиоф, сикъош, зышлофыр?
Уиоф зимиофым емыу уикъэбар,
Уикъэбар зыутыдэрэм ило фэсакъ,
«Сакъ, ренэу сакъ», — бэрэ адигэм
ело.

Зыуагъэр адиг, зэхэзыхырэх хэт?
Хэт тыдэхъгъэм гъогум занкъэм,
Зэнкъеу тильягъо тытезэжъыщыр?
Ухээшыжъыщыр нафэ — ныбджэгъу,
Ныбджэгъу уилээмэ, къошыр уихъой.
Нэхъоеу къыщыбготых Ѣынэнгъэм.
... Ѣынэнгъэр Ӏаджэуи зэхэт,
Тызхэт-къытхэтмэ тэри тафэд.
Тафэд тэлэми, тэлкъу тызэтекъы,
Ау хэти игугъе ыгу къыщэкъы...

Ошх къэгъагъ

Щыбзэ ныдым пхырыпльэу жыбыгъэм,
Ошхыр къэгъэжъы.
Пщэсир пэлут нэпльэгъу набгъэм —
Мэгулэжъы.
Уцым ѩэткъиуши, уильэуж мэкъоды,
Сипсэкъода?..
Шыблэр губжыгъеу огум Ѣэхъушэ —
Зыфаэр къашэ.
Сыкъаплээм, ошх нэгъыфым чыжъеу
Укъыщэлэгъожъы.
Иэрамэу пыгъ къэгъагъ плтыжъыр —
Сыгу зехъожъы.
— Укъожыгъеу сли, сыгуэгъагъ...
— Жыбыгъэм риутыных сли, салькъогъагъ...

Пчлашхъо

Пчыхъэпэ огур къызэхэштауи,
Пчэс шуцлээр тэхъо зэкишыгъ.
Пцэшхъо цыкъул къэтэмауи,
Огу лъагэм лъагъо пхыришыгъ.
Уаэр къыщэу пчлашхъор къеклотэхы —
Ар егъашэм Ѣылэ хабз.
Мыдрэм тамэкъе пщэсир ыуехы,
Хъэнцэ цыкъул фэдэ къабз.
Сид мы бзыур джы зылтыхъурэр?
Сыда огум лъагэу ит?
Зынэсныэу аш къыщыхъурэр
Хэт ышлэн, ежыр шъхъафит.
Пщэсир чылпцэ нэфир хатхъеу,
Бзыум бзыур къыщгохъуагъ.
Пщэсир аши нэтхээ-патхъэ,
Сыгу къаэти, сциз схэхъуагъ.

2016.10.16

Тызинэсирэм джыри теплъын

Куцэр теуцогъу-теуцогъу,
Игъогу дунаир рэкъо.
Рэкъош, тэри тыздэшэ,
Ау тыздишэрэр сидым нэс?
Къынэсихы ильэс Клэхъэр,
Клэхъэр пльыр-стрыхы мафэхэр.
Иумэфэ заклэхъу хъурэп,
Узэрэфаэр хъурэпыш зэкэ.
Зэкэ зыфаэр мыхъуми,
Къыдэхъурэм рыразэр рэхъат.
Рэхъат идунаии, Ѣылакъи,
Щылакъи шыгъашу Тхъэшхом къыреты.
Тетыгъо зиэ кэлэ ильэхъэр,
Зэлпэхъэ ныбжым ѩэкъуатэх.
Къэкъуатэх ильэс чьэхъыгъэхэр,
Ущэхъэхъыш дунаим ушыгъэмэ.
Тышил Ѣэгъагъе тхъэлэхъимэ,
Тхэлэхъимэ шэхъэшэ тхъэлэхъимэ,
Ольгэгъу цу хъущтыр шэхъэшэ,
Шкъэзэ жы хъугъи къытхэт.
Тызхэтимэ аш фэдэр къахэшы.

Дэшхэгъыгъеу Ѣылакъемкъе къэнэ,
Къынгъомэ ашхъарымыкъирэр.
Куцэр теуцогъу-теуцогъу,
Игъогу дунаир рэкъо.
Тэри тэкъо, тыльэкъуатэ,
Къэкъуатэх лыку ильэхъэр.
Ильэсмыгъе шыгъачьеу Ѣылакъе,
Ямыгъе тынчым Ѣэрэхъаты.
Щэрэхъатых лыхъэр яхъаклэшмэ,
Хъаклэшщу лыгъи къуаплэ хъурэм.
Къыщыхъурэр дунаим аш Ѣашэ,
Ешшэш адигэм дунаим икъуаклэ.
Тикъуаклэ джаущтэу мэкъуатэ,
Къэкъуатэх түрүсэ уаххтэр.
Уаххтэм дэчъэжъеу къэнагъэр хэт?
Хэт ишыу гэхъушлакъикъе ашпъэр,
Ашпъэр итынэу джыри зынапшээр?
Унапшэ теплъханэу зэкэ уемыжь,
Уздежъагъэхэр зэкэ лых.
Лыгъэ зыхэлтир джыри лъэш,
Тызшылэш ильэхъэр блэкъыгъэм.
Б

Тиубилярхэр

Зэфагъэр игупшисэ гъогу

Зыкли Сэфэрбий аш дэхыгъэл, ильэпкь игупшисэ лэпзыгъэл, цыфыгъэ-адыга-гъэм езэцьгъэл. Ыль хэжэгъуагъеу адыгагъэр хэлтын — лыгъэр, щэлагъэр, шыпкъаагъэр илешхэхьагъэр.

Хэгъэгү зэошкоу чыгур зыгъегырзыгъэу, цыфхэр зыгъэлхъягъеу, тикъера-лыгъоу ССР-штыгъэр лъэпсэич-лъэпсэ-код зышын мурад зилгээ зээ мэхъаджэр кызежьем, сабый бидзэшьуагъ, ар боу охтэ кынигъ, ильэси 4-м клогъэ заом тихэгъэгү, тичыгъу, тицифлэжээкло хьехэм яунагъохэр, ягугъэхэр зэхикыгъэгъагъэр.

Заор — зао... Аш иапэрэ ильэс анахь кынэу тикъэралыгъо, тидээ пащхэм, тидээлопхэм кыфыдэгъэйгъем, псын-кэу кызэхшхъожьагъэр, пэр атызэ, напэр ашфыгъ.

Заор аухыгъаагъем, цыфыгухэм аш мыкыжын тыркьюшо къатыринагъ, зыунэгъо закуи аш итхамыклагъо зэхимышагъеу, пекмэмыгъеу тыди, хэтрэ лъэпкы щыгъэл, боу хыльеу ар хэти кыфыдэгъигъ. Халаш Сэфэрбий исабынгъо-кэлэцыклюгъо а зэошхом лэпигъигъ: илэгъягъеу шхагъэп е агъэшуагъэп.

Халаш Сэфэрбий шэкюгъум и 9-м 1940-рэ ильэсем Тэхүтэмькье районым ит куудажэу Натыхъуа кызынхуягъ. Къодже гурт еджаплэг кызынхуягъ, колхозым щылэжьагъ. 1960-рэ ильэсем Адыгэ къэралыгъо кэлэгъеджэ институтын филологиекъе ифакультет чэхъягъ, кыуухыгъ. А уахтэмкэ анахь агъэлжаплэу щытыгъе кэлэгъеджэ сэнхъяатыр ыгъотыгъ: ильэсюще Бжыхъэ-къоякъем дэт еджаплэм адыгабзэмэрэ литературамрэкъ щыригъеджагъэх, 1968 — 2002-рэ ильэсхэм Тэхүтэмькье районымкэ Отрадненскэ гурт еджаплэм икэлэгъеджагъ.

Сэфэрбий студентызэ, ытхыхэрээр 1963-рэ ильэсем кыщынблагъеу хеутых.

Гупшисэныр, хъуре-шлэрэм албанээгъеунэфныр, а зэкэ гукъэ зэргээзэфнэр шэнэ фэхъуягъ. Усэхэр етхых, ахэм поэмэхэри къагоуцаагъэх. Непэрэ цыфхэм игухэл зэфэшхъафхэр щылакъэм зэрэпхырищхэрэр, игуклаехэр зери-лотжхэрэр, художественнэ амалхэмкэз къащыриотыгъигъэх. Блэкыгъэм уеубытлыгъеу ушынэнр зэрэмьтэрэзыр

Тхаклоу Халаш Сэфэрбий Ахьмэд ыкъор кызынхуягъэр ильэс 80 хуугъэ. Ар маклэп ыкли бэп зэфэгъе гъогум утемыкъеу, шыпкъэм уфэклонир мыйсункъеми.

зэхишэу, мамыр щылакъэм итчагу итхэу, ар ыпэкэ лынзгъэлкүатэхэрэм апае ренэу тхагъэ Халашыр.

Цыфхэм акылыэу Тхэм кыритьгъэр ыгъэхъаулэ зэрэмхъуштыр кыгурэо, ежэ фэлъэкырэмки къогъанэ зыфишыжырэл. Нахынхъемэрэ нахынхъемэрэ азыфагу зэгурьоныгъэ-зэкэдэлкүжжик ильмэ, щылакъэр нахь зэгээзэфагъе зэрэхъуштыр клигъэтхыизэ, кэлэцыклюхэм афэхагь ыкли афэхэ.

Къэлэм Йорыш

Кэлэгъеджэ йофшэн иним тхэнгупшисэнри кыготеу, ыгъэцакъеу кырэкло тхаклоу Халашыр. Тхыльеу кыдигъэгъэхэр: «Сшошь мэхъу», «Чэтэ чэгъым», кэлэцыклюхэм апае усэхэр зыдэт тхыльеу «Гъогумай, пцэшхъо цыкlyр!». Ар то кытырадээжыгъ. «Анахь мысэр хэт?», мыхэм анэмкъхэри.

Тхэнхын зызыфигъэзагъэр, игупшисэ ыкли икэлэм нахь кыфэорышэ зыхъугъэр бэшлагъэ, ау мы аужыре ильэс 20-р нахь гэбэжжуу. Плунгыгъэ-гъэсэныгъэм хэтэу тоф зишгээгъе уахтэм бэ ыльэгъуягъ ышштэгъэр: щынэнгъэри нахь кынэлхэгъягъа, тхэкэл амал-шыкъэри нахь кынэлхэгъягъа. 1997-рэ ильэсем кынэлхэгъягъа Халаш Сэфэрбий Урысаем итхаклохэм я Союз хэт.

2005-рэ ильэсем тхаклом «Мэзэтыгъ» цэу зыфишыгъа тхыльыр кынэлхэгъягъ. Мыш кынэлхэгъягъа усэхэр, поэмэхэр, кэлэцыклюхэм апаехэр. Ахэм зэкэми тхаклом игушуагъу, имуради, игухэкли ахэгощагъ. Тхыльеу «Тызэктомэ — тыльеши» зыфилоу, джэмэкэе лъэшыр кынэлхэгъягъа 2018-рэ ильэсем Адыгэ Республиком итхыль тедзаплэ кынэлхэгъягъа. Ар усэу «Адыгэ Республиком и Къэралыгъо Быракъ» зыцэм кынэлхэгъягъа:

**Мамырныгъэр уицэбээщицы
Зээ мэхъаджэм ащаухуумэ,
Жъогъо пшыклюлур, лъэпкъ тамыгъэу,
Зыкынгъэ хэллэу, зы жъогъобын,
Гъэклэрэклагъэу ар пшыэрлын.**

* * *

**Мамыр щылакъэм итыгъэ фабэ
О кылппэгъокы укыгъэшлэти,
Тициф пэртитмэ къячэ яоты.
Насылыр хъоу, агу къэолты,
Адыгэ хэкум и Лъэпкъ Быракъ!**

Халашым игупшисэ афэгъэзагъ Хэгъэгү ильэпкъ, икъуаджэ, иадыгабзэ, тицээзэйнхъягъэрэ дунэе дахэм, цыфлэгурьоныгъэм, кэлэцыклюхэм ясабынгъо ухумэгъеням.

**... Сиадыгабзэу сибээ бзэрэбз,
Уипальз пэлчын хыншээр къеуатэ,
Дэхагъэу пхэлъыр гъашэм хэкъуатэ.
Адыгэ бзэгум пшынэу укъэл,
Адыгэ хабзэм пкъэуо укъэл,
Оры сэ слульыр, сиадыгабз,
Сянэ ынапэ уфэдэкъабз.**

«Сиадыгабз»

Усакло ильэсүбэрэ кэлэгъеджагъ, пэлжжэм аригъашарь зерильэккэу адыгабзэр, аш ильэпэгъэ-куугъэ ебгъэшэжынэу щытэп, ышштэгъягъ.

Джащ фэдэ къабзэу укызыншальфыгъэу, узышаплугъэ чылпээр пстэумэ зэрядэхэкъирэр, мэкъэ пытэ дахэлэ къашиуагъ Сэфэрбий усэхэу «Си Мыецкъуап», «Сичылэ гупс», ипоэмэу «Шуфэс, чылэжжэу Хъатрамтык!» зыфилохэрэм.

Си Мыецкъуап

**Сылфээшыгъэу, ульэгъу сшоигоу,
Уадэжэ си къыкъээти си Мыецкъуап.
Сызэрэлпүлльэу, лаплэ къорэгъэу
Укызыспэгъокышь, лъэшэу сигуал.
Псы ехъынхъягъэу, Шхъэгъоцээ псыхъом,
Сыкызызэрэсэу инэпкъ сиклыап.
Зы чылпээзакъоп гум щыщ хъулагъэр,
Нитлум ылъэгъурэр эзкэ сильап.**

Гупшисэр мэшэсэ

Тхаклоу Халаш Сэфэрбий гъашээ зыгъэшлэгъэ цыф. Щынэнгъэм идэхэгэлээлэгъягъи, цыфыр зыфышии, ульэпкъынгъим имхъани, мамырныгъэм ыуаси, кэлэцыклюхэр къэлхэгъягъа итхаклоу зэрэштхэри, лэлжжэм язэпхынгъэ гъэптигъээнэри, гумэл-гукъау тщечыхэри къырелотыкыл.

Усэу «Гээтхап» зыфиорэм кыншено: **Пхъэшхъакъэ мылым икъамэ
Ткъолопс-ткъолопсэу нэпсыр кылпэзы,
«Къэ-у! Къэ-у гъатхэм ымэ!» —
Къолжэхым ыжэ къыдээзы.** «Шыхэр», «Мэзыр», «Бжыхъэ къэгъягъэхэр», «Кымаф», «Тыгъэр илпэекуухыгъ», «Кытфэкло гъатхэр», нэмыкъхэри усэ къэралкэх.

**Ошъо чапэр зэтэричэу,
Пчыхъэм шыблэр уагъэ.
Ищэбзащ зэплигъэгъэу,
Пчыкъэм ыкъэ къэлэгъэуагъ.
Ошхыцшхом, гъонэ-санэу,
Гъогу сапэм тхылхъэ щешы.
Къэзгъэшэштэйм сибу ильнинэу
А сурэтыр гум сфыхешэ.**

«Сыльэху сэ гущыэ дахэм» зыфиорэм усэм ыбзэ илэшлэгъэ-лъэштэгъэ кийнгъээнир, гущыэ зафэр зэрээзэгъур агуригъэйнэри хэти игухэль инэу кынэлхэгъэрэй-корэр, тхэн юфшэнхори аш кынэлхэгъэрэй-корэр щыкъигъэтхыгъ. Псэ зыпти дунаеу Тхэшхом кынэштэгъэм егъэрээз ыкли «Тхъауегъэпсэу о, Тыгъэр!» зыфиорэм кыншено:

**Тхъауегъэпсэу о, тыгъэр!
Мэфэ ошу кытэлтигъэгъэр.
Уибзый фабэ зэлтигъэм,
Чэфэу ыгги зиэтигъэ.**

Усакло ытхыхэрэм псэ ахэль зынхын, уасэ къязытырэр шыпкъэр зэрэштэгъягъэр ари.

Зэрэдунаеу джащтэу ыгу щызэпкъэ-кы тхаклоу, усакло, егъэджахакло, гъэскахакло, цыф үшэу Халаш Сэфэрбий. Иусэхэм ямызакъо, ипоэмэхэм гупши-сэшхо ахэль, хэгъэгум, лъэпкъхэм ыкли адыгэхэм ашхъэ кынэлхэгъэрэй-корэр тарихъ лялпсэу ялэм кытегүшүээзэ, блэкыгъэ зэмнэлхъэр нэм кынэлхэгъэрэй-корэр. Тхъауегъэпсэу, сиадыгабзэ, ильэпкъ шу фишагъ, зэфагъэр кынэлхэгъэрэй-корэр, ыуухумэу, хэти кынэлхэгъэрэй-корэр ари, адигабзэр зилтаплэу, зикласхэм ацлэхэ, Сэфэрбий «тхъауегъэпсэу!» етэл, кынэлхэгъэрэй-корэр мэфэхэм инымкэ тифэгүшлээзэ, псауныгъэрэ нэххойрэ щыкъигъэу, ильэпкъ, иунаагъо адэтхъэнэу фэтэлэ.

**МАМЫРИКЬЮ
Нуриет.**

ТхылъыкІэхэр

Сабыйхэм ядунай

Мамырыкъо Нуриет «Пшынэ макъекъе» зэджэгъэ иапэрэ тхылъ кызэрэдэкъигъэр зэсэльэгъум, сигуапэу къесштагь. Сыда пломэ гъезету «Адыгэ макъэм» ильэсэйбэ хуугъэу тызызэдийутым кыккоц! журналист Іэнатлэу зыууцуагъэм ишъэфхэр кызэеклигъэхъанхэм ишьипкъэу пылыгъ ыкчи ар кыдэхъугь.

Апэрэ мафэм кыщегъэжьа- гъэу итхакъекъе гу льытэгъоягъэп художественэ псальери ыгуке зэрэпэблагъэр. Ар къашыха- ту и журналист Іофшэнкъе кы- тефэрэ тхыгъэ зэмэлтэужу- гъюхэу къыхиутыхэрэм афэш- хяфэу, щынэнгъэм нэ чанкъе хильягъохэрэм афэгъэхыгъэ рассказхэу узылэпзыщэхэрэри тигъэзет имызакъо, журналэу «Зэкъошныгъэм» инэклубгъохэ- ми къазэрэщихуутыгъэхэм. Арышь, сэ симызакъо, адэ цыфхэу ихудожественэ твор- чествэ башлагъэу зынаэ кы- тезыдзагъэхэм аш итхыгъэ зэхэубытагъэхэр дэтхэу джы тхыль кызэрэдигъекъигъэр ягуалэ зэрэхъугъэм щеч хэльэп.

Зигугуу къесшыре тхылъир прозэкъе тхыгъэу нэклубгүүи 126-рэ зэрхъурэр. Ар пае ар зышлонуакъе кыккоин- хэштын. Ау къелцыкъухэм афэгъэхыгъэ тхыгъэ зэфшхыа- фэу дэтыр зэрэмымакъэр, 70-м кызэрхъурэр кыдэплытэмэ, нэмыкъе ургээгупшысы. Сыда пломэ, аш фэдиз къэбар къэ- лотагъэм гупшысэ гъэнэфагъэхэр апхырышгъэхэу, зигугуу кы- тишыгъэхэм сабыймэ дунэе шхыаф зырызэу Ѣырлээр зымы хемыкъуакъе, шхъэ гъэнэфа- гъекъе кыщтыгъэх. Ар Іофшэн- гъэ цыкъол ыкчи аш фэдизыр іепэлсэнгъэрэ шоигъор ар. Ау башлагъэу гъенэфагъахэу Ѣыт сабыйхэм уафэтхэнэир, ахэм япшисэ дунай угуки пшхъяэки ухэханыш, ежхэм ашыщ шыпкъе ухуугъэу, ашхъэ Ѣы- хъурэ-щышлэрэр сурэт үлпкъем фэдэу тхыльеджэхэм апашихъэ кибгъэуцоныр зэрэмымынка- гъор. Сэ сишошыкъе ар кыб- дэхъуным пае, сид унубжими, ори эзгорэм узыхэтигъэ саби- гыном Ѣыщ лах горэ джыри кыпхэнагъэу, аш инэф хя- лэлкъе къоганэ уимылэу пстэу- ми уадэгөшшьюу уштын фое. Ежь Нуриет а нэшанэр хэ- ольяго.

Тхылъэр «Пшынэ макъэм» ыкышьо зэрэлпуакъе кыригъэ- къувьэу дахэу, гум чэфигъор кырильхъэу гъекъэркълагъе ыкчи тхыгъэу кыдэхэхагъэхэм нэфы- нагъэу ахэлтэйм яджэрпэдже- жьэу кыпщехъу. Аш исэмэгу шхъягъырэ куупам күмбыл чыгхэм зызышырашырэ гъэмэ- фэ дунаеу тыгъэр пщэм кыз- щыпхырышэр кыккоощи. ычэ- гырырэ джагъу къолэ шхъон- тэчилцэу нахьыбэ зуубытээрэм зыщауантээмэ зыщашибомбгъу- зэ, мэкъэмэ шэппль тамыгъэхэм пшынэ шуцлэшхом ыкыбкъе кыдаухъэш, гъуапкъэм дыдэ- кълах, тхылъым ычи шо шэ- плькъе пшынэ гупэм изы къуа- пе кытхэхэу хъарыф зэккужкъе тетхагъ. Мыр тхылъым кыы-

фэшьипкъеу зигуухэль фэзы- узэнки, къэлэмыр зыгъельтаплэу къээштагъэм ар зэригъэ- федэрэмкъе пшэдэкъижъеу ыхырэр зэрэзэхишикъирэм. Узыгъэгушлэрэр, зекъе тхылъым дэтхэр зэфэдэхэу жэбээ зэгъэ- пэшгъэ дахэкъе, гушысэ гъэн- фагъэр ашыкъешигъэу, къэх зэхэфигъэхэр ялхэу зэрэхы- гъэхэр ар. Аш къегъельтэгъо Бэрэтерэ Хъамидэ зитхыгъэ емыгугъо, джау сидми зээз- гъэчэп къодыемэ езээыхэрэм апае, «мыхъуми хуугъэ ылүү, шхъашыкъыгь» зыфиштгъэмэ Мамырыкъо Нуриет зэрэшмымыши ыкчи шхъашьорыкъо екло- лакъе зэримышнээр.

Шъэфэп къелцыкъухэм апае тхакъо пстэури зэрэмитхэрэр, ахэм афэгъэхыгъэу зырыз горэхэр якъэлэмымэ пшыпкъых. Джаш фэд, къелцыкъу тхаклохэ- ми инхэр зыгъэгумэкъирэ Іоф- гъохэм ятхын зыгукъе фытэмы- гъэпсихъагъэхэри ахэтих. Ар тхакъо чьэлхыгъэм ылэ кыхъы- Ѣт-кымыхъыщыр арэп зэлъы- тыгъэр. Аш лъапсэу илэр ежь тхакъо пэчч ыгу кызэфыдчэх- рэр, шлонах шхъалэу иакылэрэ илэпэлсэнгъэрэ зыфигъэ- рошлэхэ шоигъор ар. Ау башлагъэу гъенэфагъахэу Ѣыт сабыйхэм уафэтхэнэир, ахэм япшисэ дунай угуки пшхъяэки ухэханыш, ежхэм ашыщ шыпкъе ухуугъэу, ашхъэ Ѣы- хъурэ-щышлэрэр сурэт үлпкъем фэдэу тхыльеджэхэм апашихъэ кибгъэуцоныр зэрэмымынка- гъор. Сэ сишошыкъе ар кыб- дэхъуным пае, сид унубжими, ори эзгорэм узыхэтигъэ саби- гыном Ѣыщ лах горэ джыри кыпхэнагъэу, аш инэф хя- лэлкъе къоганэ уимылэу пстэу- ми уадэгөшшьюу уштын фое. Ежь Нуриет а нэшанэр хэ- ольяго.

Тхылъэр «Пшынэ макъэм» ыкышьо зэрэлпуакъе кыригъэ- къувьэу дахэу, гум чэфигъор кырильхъэу гъекъэркълагъе ыкчи тхыгъэу кыдэхэхагъэхэм нэфы- нагъэу ахэлтэйм яджэрпэдже- жьэу кыпщехъу. Аш исэмэгу шхъягъырэ куупам күмбыл чыгхэм зызышырашырэ гъэмэ- фэ дунаеу тыгъэр пщэм кыз- щыпхырышэр кыккоощи. ычэ- гырырэ джагъу къолэ шхъон- тэчилцэу нахьыбэ зуубытээрэм зыщауантээмэ зыщашибомбгъу- зэ, мэкъэмэ шэппль тамыгъэхэм пшынэ шуцлэшхом ыкыбкъе кыдаухъэш, гъуапкъэм дыдэ- кълах, тхылъым ычи шо шэ- плькъе пшынэ гупэм изы къуа- пе кытхэхэу хъарыф зэккужкъе тетхагъ. Мыр тхылъым кыы-

дэхъэгъэ расскажмэ ашыщ цэу илэм техыгь.

Тхылъир кызэеуухы «Ро- динэр — гуцылэшху» зыфиорэ пэублэмкъе. Аш гъэсэлтхыде дахэкъе авторым уихэгъэгү зыфэдэр, ар нынапкъеу пстэу- ми зерэтилэр, аш пае зымы пшпшынэу зэрэшмытыр ыкчи ар къэхумэгъэн зэрэфаэр тхыльеджэ цыкъухэм гуригъо- шоу къафейатэ. Еланэ кыкъе- льзэкъло рассказхэр, Ѣынэнгъэм кыхъэхыгъэ хуугъэ-шагъэхэр, сабыйхэм яшюш-еплъикъехэр, ядунаи Ѣалор-щашлэхэрэр.

Апэрэ рассказыр шъэожьы- еу ублеплэе классым чахъэрэм кытегущыэ. «Еджаплэм апэрэу клошт» шхъэу илэри. Дамир цыкъул дэгээу еджэнэу фоеши, неуцшэ еджаплэм зыщылэх- штыр къэсэфэ ышыуабэ машэл. Иллээлийтээлэхэе ишыкълагы имышыкълагы ымьлоу шоигъор зекъе дилхээзэ, уберэпщыгъэ охууфэ ыушьагъ шхъае, уах- тэр жэжжэ дэдэу маклю кын- щэхъуш, тлэкъу шэ къэси сыхъатым еплы. Ерагъекъе ар янэу Аминэт зегэгъольжыми, бэрэ чыыен ыльэкъигъэп. Мэ-

гужьюу кышюшыи сыхъатыр Ѣым кызыцшылтэти, унэм икынэу ипортфель ыпхъотагь. Ау джыри зэрэжьицэр, нэф къэшымэ зэрэхимыгъэчьецшыр ерагъэ- къе ным аш зыгурегъалор арь гупсэфэу зыхчээжьигъэр. Аш портфелим лыеу дилхээгъэ пстэури Аминэт кыдихыжы, Дамир шу дэдэ ыльэгъурэм фэдэ мырэйсэшхо фыдигъэ- тысхагъ.

Пчэдыхъям игъом еджаплэм клохъе шъэожьыем ыгу кыдэ- кыштэм фэдэу гумэкъеу кын- тооштыгъ. Ежь фэдэхэу апэрэу мыш чэхъагъэхэми одыдхынир къафытеуи, зэрэкъуаджэу къа- фэгушо зэхъум, агукиэ насы- пышо дэдагъэх. Джаущтэу сабыйхэу шэнэнгъэм фаблез- хэрэм ягузэхашэ нэфынагъэр хэлтээ сурэт къэлким дахэу кыщтыгъ.

Кыкъэлъыкъорэ рассказэу «Хъазрэилэ ипшынэ макъ» зы- фиорэм кыыуатэрэр нэмыкъ шыпкъэми, гүгээпшэшүү инэ- фынэ мыши кыхъэпсэ. Сыда пломэ а зы лъэхъаным Ѣыз- дэпсэхүрэе жъыимрэ къэлмрэ ныбжышхокъе зэрээтекъихэрэм

емылтытыгъэу, а зы гузэхашэм имэкъамэ блэкъигъэмрэ непэрэмрэ ялъемыджэу зэрэ- щалпэх.

...Тэмэшхъэ шъэожьыеу Хъазрэилэ пшынэр иклас, мэ- къэмэ дахэхэр кыригъэонхэм езэшырэп. Мары джыри ишып- къеу аккордеоны кыргызэц- прэ «Сулико» Хэгъэгү зэошхом иветеранэу Мыхъамэт «...зэ- хехы иклэсэ ордэу, джа зэо фыртынэм имафэхэм, гур зы- горэущтэу ыгъэлсэу, нэшхэй пшэфым ухещэми, Радмир зыцэ къэлакъеу ахэтэгъэм (хэ- къодагь) бэрэ кыригъаошты- гъэр». Аш «дунаир фэмыхъужэу къэлэпчэжьые луухгъэм нэси, зэпиримыгъэгъэ шоигъо ... едэлоу уцугъэ». Заулэрэ Хъаз- рэилэ ыгу кыдэлэу, лъакъокъе- тепкээзэ пшынэм кыригъау- гъэе лыжъым иныбжыкъу кыгъапллы, къэтэдхэгъ, ау ежь Мыхъамэт къэгүзжжыгъу:

— А сиклал, Хъазрэил, кыы- сэдээли, тысыжы къеяль! — шьорышигъэ хэмьльэу ельэ- лугъ...

Мыхъамэт чэум макъеу зы- тыригъекъагъеу даоштыгъ.

ТхылъыкІЭХЭР

Хъалэмт ухещ

Зәкіл пәкілдікіңде ынә кілдікің
жыныштығы, чыңар пәкіл ахэм
«амылжыуагъәкіл» көзбәннанға,
Хәгъәтур зәраухұмәштыр, пы-
нижь бзаджәм зәрәтектоштхәр
ягугъәпіларъ. Ягузи, ялызуи,
яулагыи ямышхагыи, ябын чы-
жықшәрі, ягугъә ішүлхәрі нахъ
къапәблагъә зышызыз, пәс къа-
хэзыльхъажыныштығъәр орәд-
пшынә мәкъә шъабәр ары.

Джаущтэу шъэожъем ыгу
кызыфыдэччыгыэ орэд мэкъамэр
авторым илэубытыпшэу, блэкы-
гъэ зэо мэхъаджэр гуимыкы-
жъэу зэррэштыр кытльигъэ-
жиньтэй түнч.

Тұхылъым тұхығъаби дәт яқынхъэгъе-яқілкығъе емұлтығъау, щығанығъем хәхъухъеу осе тәрәз фәшығъен фәуенағъау ағадзәхъэрәри. Мары тұтән «Тұхаркъомә шъөжъылемәр» зығифорәр. Мың узеджекә, кәлпәцікыл гупцанәу, гүкілгъу зыхәлъеу къетеджырәр «ишүшләгъә текілдәжъы пәттүгъ» зығифорә гупшысәр аපе пашхъе къыргъахъе. Ау йоғығью къыләттерәр бәкіл нахъ куу, къыт-къәхъухъәхъэрә тисабыйхәм яе-гъәджән-пүнүсигъәкіл цыхъе зыфэтшылхәрәм ашыщхәр язнатәмә икъюу зәрафыттемыгъе-псыхъагъахъэм ар фәкілжы.

Аш фэд ильэсий зыныбжь Азэмэт цыклур езыгъаджэрэри. Шъэожьыер игьом еджаплэм ежьагьэми, маршруткэм ежэу щытызэ, тхъаркъоцыр кичэнчэу хъэжьеу зытезыдзэнэу еклюашьэрэм ыгъэпцымамэрэм ебгъуклон ылъэкыгъэп. Хъэжьым шломыкышьу зэхүум, хъульфыгъешхуу къаклорэм ельзэуи, тхъаркъоцырыр кыыштагь, зылупс кыифэчъэгъэ хъэжьыр нэмисышунэу гүнэгъуунэм ибалкон тыригъэ-

тысхъагъ. Етланэ гүлээз, ылхээри ишгылынхэри зэрэет! Эзаклэхэу, еджаплэм куягъе шхъяй, гужуагъети, кэлээгъаджэм чигъехъагъеп. Къехъулагъэр зэригъэшлэнүм ычыныгъэкіе, ятэ неущ къышэнэуи къыфигъэптигъ. Етлани ар шломаклэу, пчыхъэми тым къыфитеуи, шъэожъыер апарэ сыйхьатым зэрэгжуагъэмкэ къыригъажы, зэрэмьгъасэр, тэрэзээ зэримы-пүгъэмкэ кэлкыжьеу гъэсэптихыд къыфелжагъ.

Ау гүнэгъу хүульфыгээ кэлээгъаджэр Азэмэт зэрэзекlyу-
гъэм зэрэшгыгуузэм ишүаагь-
кээ зэкіэри дэгьюу ухыгъэ ху-
гъэ, Варвара Викторовнар яб-
гэми, шьорыштэу шъэожьилем
къыштыхъуным нэмыхык! Къы-
фэнэжкыгъагьэп.

мысэр», «Дышъе мыльку», «Цыф цыкыу зэныбджэйшиц», «Гум пыкырэр пэкіжьы», «Сыда дэгъур, сида дэир?», «Пхъэлапл!», «Осепсыцэхэр» зыфилохэрэр. фэшъхъафхэри.

зығындохтар, фашылвахтар. Тұылым иятонерә іахъез «Сабыйхәм ядунайкі» авторыры зәджағәзми анах ңықуихәм ықи нахъ чъэпхъыгъаюхәм алохәрәри, ясәнаушығы, ягульы-тә зынәсырәри къагъельтағохез тхыгъэ зэмпліеүжыгъохәр щы-зәхеүгъояғъех. Мышари авторым иләпәләсәнныгъе къахәштәу кі-ко-зәккәупкілагъәхәу гъэпсыгъәхшъ, уафеккәещыгъоу уяджә. Анах шуағъеу ахәльтыр, кыт-кіәхъухъәрәмә зыктызыаләткіә дәгүгъәм зэрәфәпсәүштхәр къахәштәу зэрәштыхәр ары.

Зэрэштэу тхылъыр пштэмэ,

бытып! бэрэ къызыфеш!ых: «Сабый lae хүрэп, ау шъэожы-ер, нэджагьо зытырамыгаплъэрэм фэдэу сурэт тхыгъял...» (Сыда дэгъур, сыда дэир?) Хульфыгъэм илэж-лъэжыгъэ пае моущтэу етхы: «Мэшэлахь, лыр машинэ псынкэм фэд», е кэлэццыклоу зихъопсап! къызыдехъугъэм изытет моущтэу къегъэльягьо: «Сабыим ынэ нэгъо дахэхэр къигушуукыгъэх, ыгу цыклю тып-тыпэу къытей-угъ». Мы къэлокл щэрыохэм афэдэхэр бэрэ зэригъэфедэхэрэм итхыгъэхэр нахь шуашло къашы

*Ары, Мамырыкъо Нури-
ет ныдэльфыбзэр дэгүү
дээдэу ешIэ, тхэнми фэ-
IэнэIас, фэкIэшыгъо зэ-
пытэуи икъэлэмьиэ
егъэIорышиIэ. Иапэрэ
тхыльэу кыыдигъэкIы-
гъэм уригъэджэндэжэ-
шырэн фыззиIокIы-
щтыри зэрэнахыбэм.
Къэнэжсыырэр творче-
ствэм щидзыгъэ лъэ-
бэкъушIум къышымыу-
цуу, джыри нахь мэхъя-
нэ зиIэхэ Iофшиагъэхэм-
кIэ тигъэгүшионэу ары.*

Кітаптың аты.
Кіұхым къышысінде шығыпты
Мамырықъ Нурет къыдыргыз-
кылғы тұхылтырып ішпелесенігъар
къыхашу зерәтхыгъемкі, гъе-
сәпэтхыде дахеу хәлъымкі,
фәшхъаф лъэнікъохемкі уи-
гъэрәзәу зерәщытм мәхъан
зәриләр. Аш пае гүгъепін инхәр
зэтпхыләрә цыкълукъар зиле ны-
тыхәм, нәнәжъ-тәтежъху зыгуқы
зыпсекі сабыйхәм афәшагъе-
хәм, кіләләцыкъы ығызыпіләхәм,
убләпін классхәм ар къызәк-
гъахъемә, кігушшукъынху къыс-
щехъу. Сыда пломә, ахәм тхы-
лтырып афәзорышшәцт тисабыйхәм
ныдэльфыбзәр яғъешіләгъенім,
ар шу яғъельәтгүлгүенім, ягу-
лышты зыкъегъеләтгүлгүенім,
дәхагъем фәпсөухүн плүгъенхәм.

Арышь, сыгу къыздедең Мамыр��ъо Нуриет иапэрө тхыль «гъогумай!» есэлө.
ХЪУРМЭ Хъусен.

бзэм икъэбзэгъэ-идэхагъэкі, гущы́э лыемэ защицдыезэ, дэт пэпчь гутиныгъэ фырилэу автомобы́м *lof* зэрэдишлагъэмки, сыд кытегущы́эми, *lupk*эу кызэ-ритыгъэмки угъэрэзэ. Мыш дэжым джыры игуту кыщыс-шын Мамырыкъо Нуриет удэ-зыхыхырэ жэбзэ хъалэмэт зэрэлкэлтыр. Ныдэлфыбызэм икъогу къохъэ-къохъэд дэгъу дэдэу зеришлэхэрэм, мэхъанэр икъоу къэзытыхэрэ гущы́э за-къоху къеклухэрэм якъэгъотын зэрэдэмшихъахырэм, ахэр анах къызщекхүхэрэм ягъэу-цункіэ ыгу къи��ырэ зэхашлэм зэрэрыгъуазэрэм яшуағъэкіэ, ихудожественнабээ зыми фэмы-дэу, *Iаштуяк*э кэлъэу щыт.

Ауштэу къэзышырэмэ анах шхъаэр образхэр *lupk*эу Кызытынхэ, ащ пае аллегориер, метафорхэр, члэгччэлтыбзэр фэлэпэласэу ипроизведениемэ ашигъэфедэнхэ зэрилжэкырэр

ары. Етлани цыфымрэ ар көз-зыуцукхъэрэ дунаимрэ зэкү-зэ-диштэ шылыкъеху зерипхыхээ-юфыгъо къызыгытегүшүйэрэр нахь нафэу, узынэпишүүр къы-зэуихынхэу пыль. Тштэн щысэ-кіе мы къэуакіхэр: «Унэм къызэрекілжээр пчэлупэм мэфэ шүүціэу лутым гу льтигаль-ушьом дэппльягъ. Ошьуап-щэхэр губжыгъэ-упэрэцыгъеху зэбгырыукиорэнкілжтыгъэх» (Ошхым къыпэчъагь), «Дунаир зыгорэм зэтэриубытагъэм фэдэ-кым-сым». (Пхъэшып цыкly) «Тыгъэм ынэпцэ тхыхъягъэхэм мафэр зыфедэштыр къыуагъа-шэ». (Шухъафтын), «Пэлокъельэ-шьох щигтым фэдэу, зынэгу зэхэгъэхэгъэ мэфэ пшыгъээм зиушьэфыгъэу пчыхъэм зыхи-гуашштыгъэ». ((Чэщым хэ-клюдэжкыгъэ сабыир). Сабыйхэм яобразхэр нахь ылпкіэу нэм къыкілгээцүогъэнхэмкін гум-кынэжхэрэ къэуакіхэри լе-

Спортым щыцIэрыIохэр

Ныбджэгъухэм тырягъусэу тыфэгушЮ

Урысые Федерациим дзюдомкэ ихэшыпкыгъэ командэ итренер шхьаIаIу Tao Хасанбий имэфэкI мы мафэхэм хигъэунэфыкыгъ.

Тao Хасанбий Къэбэртэе-Бэльхарым къышыхъуг. Адыгэ къэралыгъо университетим физкультурэмрэ дзюдомрэкI и Институт къуихыгъ. Кобл Якубэ льапас зыфишыгъе Мыекъопэ бэнепIэ еджапIем зызэрэшигъэ-сагъэм рэгушхо.

Олимпиадэ джэгунхэу Афины щыкIуагъехэм ящэнэрэ чыпIэр къашыдихыгъ. Дунаим, Европэм, Урысыем язэнкъокуухэм мэдальхэр къашыдихыгъ. Урысыем, Адыгейм язаслуженэ тренер.

Олимпиадэ джэгунхэу 2016-рэ ильэсым Рио-де-Жанейро щыкIуагъехэм дышьэр къашызыхыгъе Мудрэнэ Бисльаны Мыекъуапэ щеджагь, самбэмки, дзюдомки бэнээ, илэпIэсэншыгъе хигъэхъуаг. Олимпиадэ джэгунхэм зафигъэхъазыры зэхъум, Tao Хасанбий тренерэй илгээ.

Мудрэнэ Бисльан дзюдомкэ дышьэр Олимпиадэм къашызыдехим, Адыгэ Республиком фэгъэхъыгъе гүшьIэ фабэу къыкIуагъехэр дунаим щизэхахыгъэх. Жього 12-р къызыхэлдыкырэ адигэ буракыр ашхьагь щы-

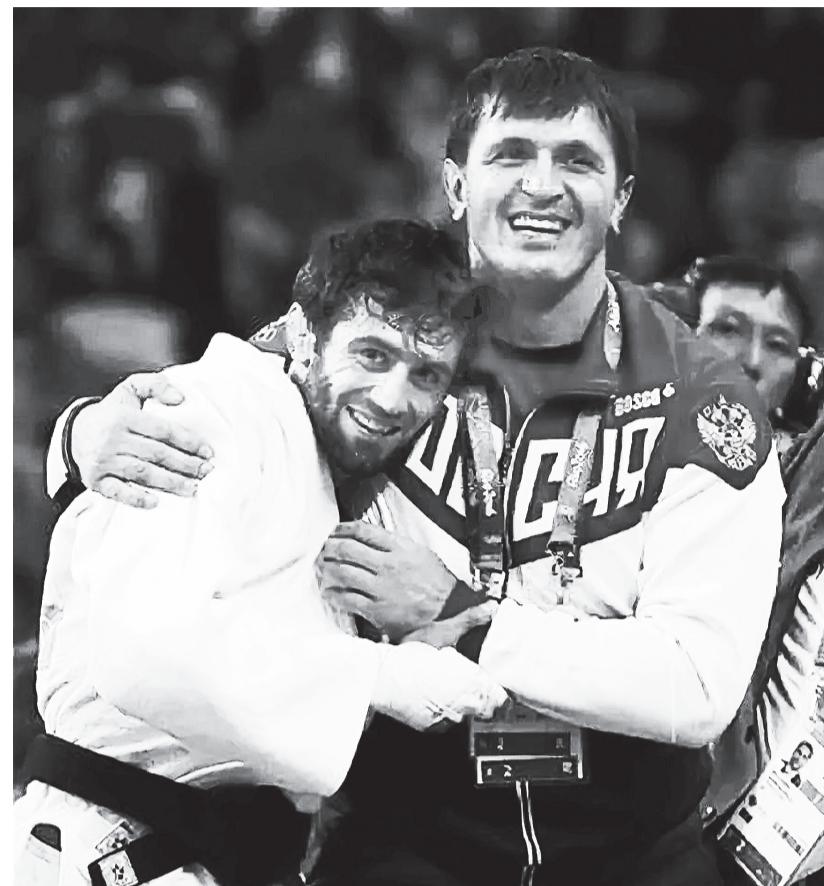
быватээ, нэпэепль сурэтхэу Tao Хасанбийрэ Мудрэнэ Бисльанрэ атырахыгъехэр спортышхом итарих къынхэнагъэх.

Адыгейим сыгу щыI, сиреспубликэу сэлтэйтэ, ныбджэгъубэ щызгъотыгъ. Я ХХ-рэ лэшэгъум Урысыем дзюдомкэ итренер анах дэгьюо Кобл Якубэ гуфэбэнэгъэ къытфыриIе спортышхом тызэрэфигъасэштыгъэр гъашIэм хэклокIештэп. Якубэ югу къытимоюжырэми, непи къытхэтэу тэлтэйтэ. ИzeklokIэ-шыкIэхэр щысэ тфэхъух, — къытиуагъ Tao Хасанбий.

2016-рэ ильэсым, чьэпьюогъу мазэм къышегъягъаIеу Tao Хасанбий Урысыем дзюдомкэ ихэшыпкыгъе команда итренер шхьаI. Адыгейим спорт Унэхшохэр, стадионхэр зэрэшшыхэрэм, сэнаущыгъе зыхэль спортысменхэр зэрэшгэасэхэрэм ашыгъуаз.

Адыгейим щыцIеу Ордэн Андзаур, Мерэм Дамир, нэмыхкIэри Урысыем дзюдомкэ ихэшыпкыгъе команда хэтых, егъэ-джэн-зэулыгъехэр ахэлажьэх.

Адыгэ Республиком дзюдомкэ

испорт еджапIеу Кобл Якубэ юцIэ зыхырэ, Олимпиадэ джэгунхэм дышьэр къашызыхыгъе Мудрэнэ Бисльан, спортым Iоф щызшэхэрэр, ныбджэгъухэр Tao Хасан-

бый зэрэфэгушуагъэхэр тигуагэ.

Опсэу, Хасанбий! Тхэм нарт бэгъашI уешI, насытышо охуу!

Сурэтым итхэр: **Tao Хасанбийрэ Мудрэнэ Бисльанрэ.**

Кушхъэфэчъе спортыр

Болгарием щыкIошт

Адыгэ Республиком кушхъэфэчъе спортымкэ иеджапIэ зыщызыгъасэхэрэр калэхэри, пшьашхэри зэнкъокуухэм чанэу ахэлажьэх.

Урысыем изэнкъокью трекым щыкIуагъэр Санкт-Петербург щизэхашааг. Адыгейим щапIуагъ Александр Евтушенкэм джэрээр къидихи, хэгъэгум ихэшыпкыгъе команда рагъблэгъагь.

Шэккогъум и 11 — 15-м Европэм изэнкъокью Болгарием щыкIоштим Александр Евтушенкэр хэлэжьэшт. Тренерэу, республикэм кушхъэфэчъе спортымкэ и Федерации и Тхьаматэу Анатолий Лелюк тызэрэшигъэзагъэу, Александр Евтушенкэр илэпIэсэншыгъэкI Урысыем испортсменхэм къахэщи, Олимпиадэ джэгунхэм ахэлжьэнэу зэгъэхъазыры.

НыбжыкIэхэм яупльэкIунхэр

Урысыем иныбжыкIэхэм язэнкъокуу шэккогъум и 19 — 26-м Санкт-Петербург щыкIошт.

Ильэс 22-м нэс зыныбжыхэм яухазырынгъэ трекым щаупльэкIушт. Адыгейим ихэшыпкыгъе команда хэтхэу Валерий Исламовым, Алена Рыцевам, Елизавета Арчибасовам, Марк Дикий зэнкъокуум зыфагъэхъазыры.

Тренерхэу Алексей Войновыр, Юрий Курочинир, Александр Дикий ныбжыкIэхэм япашх. Александр Войновым зэрилтийэрэмкэ, Адыгейим иныбжыкIэхэм хагъэунэфыкырэ чыпIэхэм афбэнэнхэм фэхъазырых. Валерий Исламовым хэгъэгум изэнкъокью джырэблагъэ Омскэ щыкIуагъэм зыхэлажьэм, тыжыныр къыфагъэшьшагъ.

Стлашыу Мамыр, Елизавета Ошурковар Урысыем ихэшыпкыгъе командэхэм ахэтхэу хэгъэгү, дунэе зэулыгъехэрэм зафагъэхъазыры.

Лыхъужынгъэм, пIуныгъэм афэгъэхъыгъ

«Теклонигъэр — лэужхэм яшIэжь»

Теклонигъэм ия 75-рэ ильэс, Мыекъопэ къэзэкь отделыр ильэси 150-рэ зэрэхъурэм афэгъэхъыгъэу «Теклонигъэр — лэужхэм яшIэжь» зыфиорэ зэнкъокуур республикэм щырагъэжьагь.

— Хэгъэгум итарих къэзэкхэм нахышоу ашIеним, Теклонигъэм икъыдэхын лыхъужынгъэ щызезыхыгъэхэм, унагъом щыцхэр фашист техаклохэм язэхэ-къутэн зэрэхэлжьагъэхэм, ныбжыкIэхэр шIэжь яIеу плүгэнхэм, Хэгъэгу зэошхом ильэхъан, заом ыуух щызенгъэр зыпкь игъеуцожыгъэнымкэ Советскэ Союзым ицыфхэм къинэу зэпачыгъэм, заом илыхъужхэм лытэнгъеу афэтшырэм икъыхэгъэшын, Теклонигъэм тызэрэри-гушкорэм афэгъэхъыгъэ тхыгъэхэр зэнкъокуум къырахьылэнхэу тяжэ, — къытиуагъ Мыекъопэ къэзэкь отделыр ипашхэу Александровым.

Хэлэжьэштхэр, атхыштыр

Зэнкъокуум хэлэжьэн зыльэкыштхэр кушишэу гошыгъэх. Ильэси 5 — 11, ильэс 11 — 18 зыныбжыхэр, ильэс 18-м къехуягъэхэр.

Видео-зэдэгүүшIэгъухэу ветеранхэм адашыгъэхэм, Адыгэ Республиком щыцхэр Хэгъэгу зэошхом лыгъэ щызезыхыгъэхэм, заом Ѣкыб ѢиIэхэу Iоф зышагъэхэм Теклонигъэм и Мафэ къызэрэгтэблэгъагъэм, щызенгъэлжхэм язэфхысийж тхыгъэхэм, лыгъуяжь ыкIи лэжэкло Ѣытхум ягыгъэ чыпIэхэм яхылгээх тхыгъэхэм, музейхэмрэ еджапIэхэмрэ якъэгъэлжэгъонхэм ѢкIи янэрыльэгъу Iепыгъэхъум, фэшхъафхэм зэнкъокуур афэгъэхъыгъ.

Усэхэр зытхыгъэрэр Iофхъабзэм чанэу

хэлэжьэштхэу тэгугъэ. Мыекъопэ къэзэкь отделыр фэгъэхъыгъэ усэхэм зэхэшаклохэр къяжэх.

Къэзэкхэм, урысхэр, адыгэхэр, нэмыхкIэхэр зэнкъокуум хэлэжьэнхэу зэхэшаклохэм рагъблэгъэх.

Мыекъопэ къэзэкь отделыр ипашхэу Александровым Екатерина Загорулько къытиуагъ зэнкъокуум хэлажьэхэрэм атхыгъэхэр, видео къэгъэлжэгъонхэр Интернетым инэклюбгъохэм ашытльэгъун зэрэлтийэхь.

Зэнкъокуум хэлажьэ зышоигохэм тызэгъэзэм и 2-м нэс зэхэшаклохэм макъэ арагъэун фае. Узыгъэгъозэшт телефоныр: 89627678193.

Зэнкъокуур онлайн шыкIем тетэу зэхажэ. Тызыщыпсэурэ хэгъэгум, шъольтырим ятарих нахышоу тшIеним, пIуныгъэм имэхъанэ къэлэтигъээним афэгъэхъыгъэ тхыгъэхэр лъэпкъхэм язэпхыныгъэ фэлорышэштэу тэлтэйтэ.

Еджаклохэр, тхаклохэр, шIэнгъэлжхэм, шIэжым фэгумэкIхэрэр темэ хэхыгъэхэмкэ шуух, шъиуплыкIэхэр къишуютыкъих. Шъо шуухырэр цыфхэм алтыгъэсийшт, тарихым нэклюбгъо шъхвафхэм къяжэштых.

Шуухыгъэхэм зэхэшаклохэр къяжэх.

**Нэклюбгъор
зыгъэхъазырыгъэр
ЕМТЫИЛЬ Нурбий.**

Зэхэзышагъэр
ыкIи къыдэзы-
гъэкIырэр:

Адыгэ Республиком лъяпкъ Иофхэмкэ, ИкIыб къэралхэм ашы-
псэурэ тильэпкъэ-
гъухэм адыгырэ зэхъы-
ныгъэхэмкэ ыкIи
къэбар жууцье
иамалхэмкэ и Комитет
Адресыр:
ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэ-
шигъэр:
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемэр:
52-16-79,

Редакцием авторхэм
къаIихырэр А4-кIэ
заджэхэрэ тхъапхэу
зипчагъэхэм 5-м
емыхъухэрэр ары. Са-
тырхэм азыфагу 1,5-рэ
дэлтэу, шрифтэр
12-м нахь цыкIунуу
щытэп. Мы шапхъэ-
хэм адимыштэрэ
тхыгъэхэр редакцием
зэкIегъэхъэлжых.

E-mail: adyvoice@mail.ru

Зыщаушыхъятыгъэр:
Урысые Федерациим
хэутын Иофхэмкэ, тел-
радиокъэтын-
хэмкэ ыкIи зэльы-
IэсикIэ амалхэмкэ и
Министерствэ и
Темир-Кавказ
ЧыпIэ гъэлоры-
шапI, зэраушыхъятыгъэ
номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыщаушыхъятыр
ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

ЗэкIэмкIи
пчагъэр
4322
Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 2080

Хэутынум узцы-
кэлхэнэу щыт уахьтэр
Сыхьатыр
18.00
Зыщаушыхъятыгъэх
уахьтэр
Сыхьатыр
18.00

Редактор
шхьхаIэр
Дэрбэ Т. И.

Редактор шхьхаIэм
игуадзэр
МэшлIэкъо
С. А.

ПшьэдэкIыж
зыхьырэ секретарыр
Тхъаркъохъ
А. Н.